

הפטרה
"והיה שארית"

פרשת בלק

המאור שבמורה

מעט מן האור דוטה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת יד' תמוז התשע"ז

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:33	20:24	21:20
19:31	20:22	21:17
19:34	20:25	21:21
19:31	20:22	21:17

כל הזכויות שמורות

ישא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

**כשלאדם יש סיפוק מעצמו גם
הנהגתו בבית תשתפר**

איש לא היה יכול להתעלם מהתלמיד השקדן והמוכשר, מר"ן רבינו **עובדיה יוסף** זצ"ל שכתלי תלמוד תורה 'בני ציון' זכו לארח אותו. מנהל הת"ת, הרב **משה פרוש**, נתן בו את עיניו והיה מתבטא בהשתאות: "אחרי הילד הזה צריך לעקוב, שכן הוא צנוע, שקדן ואינו אוהב להתבלט למרות **כישורנותו האדירים**", כך נימק. הוא הביט על התלמיד העוקף את בני גילו בחוכמה ובשקדנות עשרת מונים ונראה כמו תלמיד בוגר וותיק. הרב פרוש התלהב מכישורנותו ו**מיכולת השינון והזכירה** בעל פה שהפגין תלמידו הצעיר, עד שהורה להקפידו מספר כיתות. וכך, עוד בהיותו בגיל עשר וחצי, כבר הועבר לילמד בישיבה גבוהה. (במושגים חינוכיים של ימינו ניתן להשוות זאת לנער צעיר המוקפץ מכתה ו' לכיתה י"ב)

מתחנתים? כדי לתת לתת לתת ולתת...

**לרב יובל דהאן שליט"א
ובני משפחתו היקרים היינו
סימן טוב ואצל טוב
לנישואי הבת תחי'
בבניין עדי עד, שובע שמחות**

כאשר הי מקבל קהל בחדר קטן סמול לבית המדרש 'בורוכוב', היה רבי **יעקב יוסף** זצ"ל הרב בודק כל רגע אם הרב שאמור למסור את השיעור מאחר, ואז היה עולה ומוסר שיעור עד שיגיע. ואף בימי בין הזמנים כל רב שלא יכל להגיע ידע כי יבקש מחכם יעקב והוא ימסור שיעור במקומו.

רבי **זוסיא מאיבולי** אומר:
אם ישאלוני בעולם האמת למה לא היית כמשה רבינו? - אדע מה להשיב. אולם אם ישאלוני למה לא היית זוסיא, יסתתמו טענותי.

בהושב לאקץ - נהג הגאון רבי **אליהו אליעזר דסדר** זצ"ל לקצץ את וקטו ולסדרו, אף בבוואו לארץ ישראל בקש להפסיק נהג זה, על פי המאמר בכתבי **האר"י** ז"ל שאין לקצץ את הנהגתו אלא אכן שוב, הרבנית העירה פי הדבר עלול להתקבל פזלזול במנהגי בית אביה - רבי **נחום זאב זיו**. הגרא"א הגיע למסקנה, שעל פיה להתחשבנות פרגשותיה של רצנתו - עדיפות על פני הנהגה חדשה שהוא מבקש לקבל על עצמו, ולפיכך ותר על פנתו והמשיך במנהגו פמקדם. רק לאחר פטירתה של הרבנית - הפסיק לסדר את וקטו, והתחיל להגיד על פי התמרה שבה בקש לאחוז מקבך.

נמנע מתענית דבור בשבת תלמידיו הבחינו בשנוי נוסף שהתחולל לאחר פטירתה של הרבנית. הוא החל להקפיד שלא לדבר בשבת אלא בדברי תורה בלבד. לשאלת תלמידיו רבי **חיים פרוידלנדר** הקביר, כי קל עוד היתה הרבנית בתמים - הוא הנה **מחויב להתחסם** אליה ולדבר עמה, ולפיכך נמנע מלקבל על עצמו הנהגה זו... אולם עתה, לאחר פטירתה, הוא קבל על עצמו להקמיר בהנהגה ראוייה זו.

גם הר"ר **יוסף רפאלי**, שזכה להיות מפקדי חצרו של האדמו"ר המקובל הרה"צ רבי **אלעזר אבוחצירא** זצ"ל טוהה את מארג הפרישות, הענווה ואורח החיים הסגפני והצנוע, שהיה מנת חלקו של הרב. **חמש שנים** תמימות, נהג רבי אלעזר לצום מצאת השבת ועד כניסתה, והתנור מכל מאכל או משקה. עד שהשחרור שינוי כפשוטו מרוב תעניות.

רבנו **החפץ חיים** זצ"ל, היה קורא בספר תהילים ישן מאוד, ובסוף קריאתו היה מחבקו, **מנשקו ומאמנו אל ליבו**. והיה מסביר לסובבים אותו, שבספר תהילים זה הייתה **אימו** קוראת ומזילה דמעות כדי לזכות לבן יהודי כשר ונאמן.

חשוב להדגיש כי יכולת העיון של הרב **משה לוי** זצ"ל לא נבעה רק מכישורים מולדים. את כל כוחו הוא השקיע בלימוד. הוא העיד על עצמו, שהסיבה שהוא **נשאר לשבת** אחרי השיעור אינה כדי לענות לשאלות, כפי שחושבים אנשים, אלא "שאחר השיעור תש כוחי, אין באפשרותי לקום מהכיסא, ואני נח מעט ואוגר כוח לפני שאצא לביתי". **תפילה למשה**, וכן שאת חלקו הראשון של הספר 'ברכת ה' יש ללמוד עשר שנים כדי לדעתו היטב, לא רק בגלל העמל השכלי שהושקע בכתיבתו, אלא כי "הרבה יראת שמים הושקעה בו".

הרה"ק רבי **נחום מנדל מקוצק** אומר: איני מבקש מכם אלא שלושה דברים בלבד: שלא תהיו **פחלים** מתוך עצמכם, לא תהיו פוזלים **לתוך** זולתכם, ולא תהיו **נוונתם** לעצמכם.

סיפר אחד התלמידים, פעם לקחתי אל הרב **משה בן טוב** זצ"ל מזווה מסופר מסויים, וביקשתי שיאמר לי אם סופר זה מתאים לכתוב לי מזווה ואולי גם ספר תורה. הרב עיין והתבונן במזווה ואמר לי "אמר לסופר שכשהוא **יושב לכתוב** שלא יגיד לאשתו "אני רעב, הביאי לי לאכול", שיאכל קודם ואחר כך ישב לכתוב. מלבד זאת הסופר ראוי לכתוב סת"ם ואפשר לרכוש ממנו ספרי תורה ומזווה". הגעתי חזרה אל הסופר וסיפרתי לו על דברי הרב. **הסופר היה המום**, כיצד ידע הרב שכך הוא נוהג תמיד.. יהודי זה הוא כיום סופר ידוע בירושלים.

נקודה לתחשבה
73 שניות בלבד לאחר ההמראה הן התפוצצו: גם מעבורת החלל **"צ'לנגר"** 28 בינואר 1986, בה נהרגו 7 אנשי צוות. וגם האמת הכואבת של ה"מה יגידו" על תהליך קבלת ההחלטות האנושי. בחקירה לאחר האסון בה השתתף ריצ'רד פיינמן, פיזיקאי יהודי אמריקני, זוכה פרס נובל לפיזיקה בשנת 1965, הוא הוכיח בנסווי פיזיקלי פשוט בו הוא הטיל טבעת גומי לתוך כוס מים קרים, שבקור, הגומי מאבד את גמישותו ומפסיק לאטום, וזו הסיבה הטכנית לאסון התרסקות ה"צ'לנגר". שהמריאה בקור של מינוס 20 מעלות, מה שגרם לאטמים מסויימים להפוך לקשיחים, דליפת דלק והפיצוץ שהוביל לאסון הבלתי נמנע. אך סיבה נוספת ואולי הגורלית ביותר: **שתיקתם של המהנדסים** שחששו להתריע על הכשל הצפוי, יש כאן מציאות שקבוצת אנשים בוחרת יחד לעשות משהו שאף אחד מהם אינו מעוניין בו באופן אישי. להץ חברתי.
דוגמא: ארבעה חברים ישבו בחום של 40 מעלות במרפסת של הבית. **הראשון** אומר: "רוצים לנסוע לאבלין, מרחק 85 ק"מ, לארוחת ערב למרות שבמכונית אין מזגן... **השני** מסכים, **השלישי** זורם, **הרביעי** כבר נגמר... כשהם חוזרים מותשים ולא מרוצים מסתבר שאף אחד לא רצה לנסוע והראשון סתם הציע רק כי **חשב שכולם רוצים**... מסתבר ש: "בניגוד לעבר, החברה כיום אינה כופה על האדם מה לעשות או מה לחשוב. היא כופה עליו מה לרצות!" וזה הכי מסוכן.
שנזכה להבליט ולהביא את האיני' לידי ביטוי ונצליח לקבל **החלטות טובות** גם אם זה כרוך " בשחיה נגד הזרם..." ולא לחשוב כל הזמן מה יצדו? ליראות מה **התורה מורה** לנו לעשות.. וזקני הדור(העורך)

**הנפלאות של פעמים קורות
לאדם הן לצורך העליה
הרוחנית שלו.**

סיפר ניצול שואה, אבי חסך ממנת הלחם היומית הדלה במחנה הריכוז, כדי שיהיה לחם משנה לשבת. בערב שבת היה מבקש מאיתנו שנתאמץ ונראה **בדימונו** את ביתנו,

לשעבר, לבילי שבת קודש, שתיהיה לנו אשליה, כאילו רואים את הנרות הדולקים, את היין, את החלות, את הדגים ואת שאר המטעמים, את זמירות השבת, ואת ה"שלום עליכם" העליון, שהיה במעונו... כן, כך קיימנו שבת במחנה הריכוז...

בשנת התשט"ו הגיע לארץ ישראל האדמו"ר רבי **יקותיאל יהודה הלבדשטאם** מצנו זצ"ל: בכ"א אדר הקים את הקריה החסידית קריית צאנו בנתניה וייסד את חסידות **צאנו-קלויזנבורג**. בשנת התשל"ה הקים את בית הרפואה 'לניאדו' בנתניה המנוהל בהתאם להלכה היהודית ואשר אינו שובת גם במקרים של סכסוכי עבודה עם ההנהלה.

בשנת ה'תשל"ח ייסד את **מפעל השי"ס**. ייסד גם בירושלים קריה ובה תלמוד תורה עבור חסידיו. נפטר לבילי שבת, ט' בתמוז ה'תשנ"ד חי 89 שנה.

כל מי שדעתו אינה מתבלבלת, ראוי שיופקד בידו עבודת ה' בבית מקדשו.

מסירות ודאגה עד לפרט הקטן ביותר ובענין זה ספר הרב **לסיצין** על מסירותו של רבנו הגאון רבי **אלעזר מנחם מן שך** זצ"ל לנוחותה ולקבוצה של הרבנית, שהיה עד לה פאָאָר פאָ לבייתה לתקע עבודה את התקיעות בשנים שפנה כבר לא הייתה יכולה לצאת **מבייתה** ולעלות לתקיעות בלשניה: "פאָאָר הגעתי אל הבית – בקש ממני רבנו להמתין בתוך השני, פאָאָר הוא מתנצל ומבקש את רשותי להעפב מספר רגעיים.

לאחר מכן נכנס לתורה של הרבנית ושאל אותה אם נוהג לה שיעשו פעם לתקע עבורה, וכאשר היא **בקשה** עוד מספר רגעים להתפונן – הוא תזר אלי, התנצל בשנית, ובקשני להמתין עוד רגעים ספורים – כמובן לא לפני שהוא מברר אם אין הוא מטריריני בפה... ואמנם, לאחר מספר רגעים הייתה הרבנית מוכנה,

ואז ראיתי שרבנו מוריד אותה לכסא הגלגלים, מרפוב את המשקפים על אפה, מגיש לה את המחזור, ורק לאחר ששנה דעתו פי הכל מסדר **מבחינת נוחותה** של הרבנית על הצד היומר טוב – קרא לי רבנו ובקשני להתחיל בסדר התקיעות!"

שני חברים היו רוחצים את קערותיהם בנהר כאשר הבחינו **בעקרב** שנפל למים והחל לטבוע. אחד מיד הושיט את ידו, משה את העקרב מהמים והניח אותו על גדת הנהר.

תוך כדי כך **נעקץ** על ידי העקרב. חזר לרהוץ את קערותו ושוב נפל העקרב למים. החבר הציל את העקרב ושוב נעקץ. השני שאל אותו, "ידידי, מדוע אתה ממשיך להציל את העקרב כאשר אתה יודע שזהו טבעו לעקוץ?" "בגלל", השיב, "שלהציל זהו **הטבע שלי**".

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

זה ה'שוהדי' שנטול הקב"ה מהאדם, שאם יתנהג האדם עם חבריו **במידת החסד והרחמים**, אזי אף הקב"ה ינהג עמו כן, ויטה משפטו לכף זכות. אבל אם האדם עצמו **מקפיד** על סובביו ונוהג עמהם במידת הדין, אזי אף הקב"ה דן אותו באותה מידה. ולכן זירז אותנו הקב"ה על מידת החסד,

כדי שיוכל גם הוא עצמו **לדון אותנו** במידת החסד והרחמים, כי ה' יתברך חפץ חסד הוא.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

"כי ידעתי את אִשְׁר תְּבַרַךְ מְבַרַךְ וְאִשְׁר תֵּאָר" (במדבר כב, ו).

רבינו **חיים בן עטר** זיע"א שביום ראשון הקרוב (ט"ז תמוז) חוגגים אנו את יום הילולתו, מודקק כהרגלו בקודש בעמקות גדולה בכל אות מאותיות התורה הקדושה, ומקשה שבפסוק זה לכאורה היה יותר נכון ומדויק לכתוב "את אשר תברך יבורך" (בלשון עתיד), ולא **מבורך – בלשון עבר**, וכמו סיום הפסוק "ואשר תאר יואר" (לשון עתיד). ומדוע שינתה התורה בלשון הפסוק בין ברכתו לקללתו של בלעם?

אלא מסביר אדוננו אור החיים הקדוש שבעצם בלעם הרשע היה בעל עין רעה ולא היה מסוגל בשום פנים ואופן לברך רק לקלל, אלא שהרשע הזה היה מערים, וכשהיה רואה באעצגנינות שפלוני יעלה לגדולה או יבורך, דבר אחר, היה עושה עצמו כמו שמבורכו, וכשבא הדיבר ומתברך, הושב אותו אדם שברכתו של בלעם גרמה, ולא כן הוא אלא מזולו גרם. וכך עשה לבלק שראה בנוכחו שעתיד למלוך במואב וברכו בדבר עצמו לרמותו, כי הוא הסובב, ולכן אמר את אשר תברך 'מבורך' כבר לפני כן, ולא מברכת בלעם.

בלעם יכול היה לברך רק את מי שהוא כבר מבורך קודם לכן, כי מראש יָרִים אָרְאָנוּ (במדבר כג, ט), בלעם מבורך רק את מי שהוא כבר מראש מבורך, אך אין בכוחו וביכולתו לברך אדם ולהשפיע עליו טובה וברכה בברכתו.

ומה שמצאנו הרבה ברכות בדברי בלעם לעם ישראל, אומרים רבותינו ז"ל (סנהדרין קה ע"ב) שבמברכותיו של אותו רשע רואים שהוא רצה לקלל, אך בגלל החכה שה' שם לו בפיו נאלץ להוציא מפיו ברכות. אכן, בלשון הכל נהפך לקללות ומתו בעוונות עשרים וארבע אלף מעם ישראל, נורא ואיום, וכל זה מקללתו ומעצמותיו של בלעם הרשע שיעץ להחטיא את עם ישראל. לעומת זאת לקלל כן היה לו כח, בלשונו הטמאה ובעינו הרעה יכול היה להרע ולהזיק לאנשים. ולכן הדגישה התורה ודקדקה בלשונו **וְאִשְׁר תֵּאָר** יואר" בעתיד, דבכה הטומאה שלו להרע ולהזיק לאחרים.

יהי רצון שזכות אדוננו אור החיים הקדוש תחיה למליץ יושר בעבור כל כלל ישראל שזוכה לראות בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

לע"נ האשה הגדולה **מרת מול בת מרים** ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

שניים מגדולי-הבורסה טיילו ברחבה שלפני הבורסה. הסתכל אחד מהם לצדדין ואמר לחברו: רואה אתה, נער זה? נתן עינו בארנקך. החזיר לו הלה: הנח לו. אף אני ואתה... התחלנו בקטנות...

כל העלונים: hamaor.net

עיקר מה שיש לו לאדם בממונו הוא **מה שנותן לצדקה**. שגם מי שיש לו ממון הרבה אין הממון שלו, רק מונח אצלו. והוא דומה ממש **לגוש סוכר** המונח בתיבה סגורה וחבוב אחד ננעל בתיבה והולך עליו ואוכל ממנו, היכול הזכוב להתפאר שהוא עשיר ויש לו הרבה, הלא גם הוא נעול, **ואין בכוחו** לטול הסוכר לעצמו. כך העשירות לגבי האדם, רק **מונחת אצלו** ואינה שלו, מלבד מה שנותן לצדקה שהוא שלו ממש.

מה נספר לך יושב מרום ומה לך נאמר. הלו מנגד עניין דבר אינו ניסתר. ממצולות קוראים אליך כל יכול, מי יתן על כל עוונותינו תחמול, שיפתחו שערי שמים. בצעק, **אתה ה מ לך**

הגאון מוילנא זצ"ל, היה בין הבודדים, בזמנו, שקהילת וילנא החליטה לתת לו **תקצין קבוע** מקופת הקהילה, כדי שיוכל לשקוד על תורתו באין מפריע. במשך השנים, אמנם, שחשבו ראשי הקהילות שהם מחזיקים את הגר"א ומשפחתו. אך לפני שנפטר **שמש הקהילה**, שבין תפקידו היה להעביר את הכסף לגר"א, התוודה השמש שכל אותן השנים לא הגיעה פרוטה לגר"א, כיוון שהוא שלשל את הכסף לכיסו.

באותן השנים, נהג הגר"א, לשלוח את ילדיו **לבתי השכנים** בזמן הארוחות, כדי שיקבלו מעט אוכל, כיוון שבבית לא היה להם כלום. זו הייתה דרגת העוני בביתו של הגר"א והוא לא אמר דבר.

בעל אכסניה בא לראש-ישיבה וביקש מאתו, שיבחר לו חתן מבין המעולים שבתלמידיו. אמר לו ראש-הישיבה: כמה נדונה אתה פוסק לבתך? השיב האיש: רבי, בנים יש לי; בת אין לי.

תמה ראש-הישיבה: אם בת אין לך, חתן למה לך? החזיר האיש: רבי, בעל-יכולת אני, ברוך-השם, ומה איכפת לי, אם יהיה לי חתן הגון בביתי?

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיר, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, שרון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, נחם חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזריה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוננים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן גרינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי **מן הרב עובדיה יוסף בן גורדייה**

מסופר על רב אחד ששאלו אותו: כשאדם מישאלו מקדש אישה הוא אומר: "הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת **משה וישראל**". מה טעם משה וישראל דוקא? השיב הרב: משה וישראל, כידוע, נדדו במדבר ארבעים שנה, ובמשך כל השנים הללו היו להם כל מיני דין ודברים, חיכוכים, מריבות ושעות קשות ביותר, ובכל זאת לא נפרדו **ונשאר תמיד יחד**... זהו מוסר השכל שצריכים ללמוד בני הזוג בשעת הקידושין...

כתוב בספר **בית נאמן** בני אדם שאינם נוחים להתערב זה בזה ולהתקרב אחד לשני, כי בעיני זה אינו מוצא חן יחוסו של זה, וזה אינו סובל את מנהגיו של זה – דומים הם למאכל שרוצים להרכיב ממינים שאינם מסוגלים להתערב זה בזה, ועל כן אין לעשות מהם תבשיל הראוי. **החברה** משולה לתבשיל, שכל אחד צריך למזוג בו מטעמו וריחו. והתורה היא האש המבשלתו ועושה אותה למטעמים ראויים וערבים לכל חזק יהודי. אותו הדבר גם בחיי המשפחה.

על שני הצדדים **להתערב ולהתמוג** כל אחד מטעמו בחיים המשותפים, לתכלית בנין הדורות ומן השמים יסייעו לנו לבנות ביתנו בשלום ובמישור אכיל".